

Suomen pankkisektorin vakavaraisuus pysynyt vahvana

Pankkisektorin¹ vakavaraisuus on säilynyt edelleen hyvänä ja vakavaraisuussuhdeluvut ovat hieman nousseet kesäkuun lopulta ja ovat nyt viime vuoden lopun tasolla.

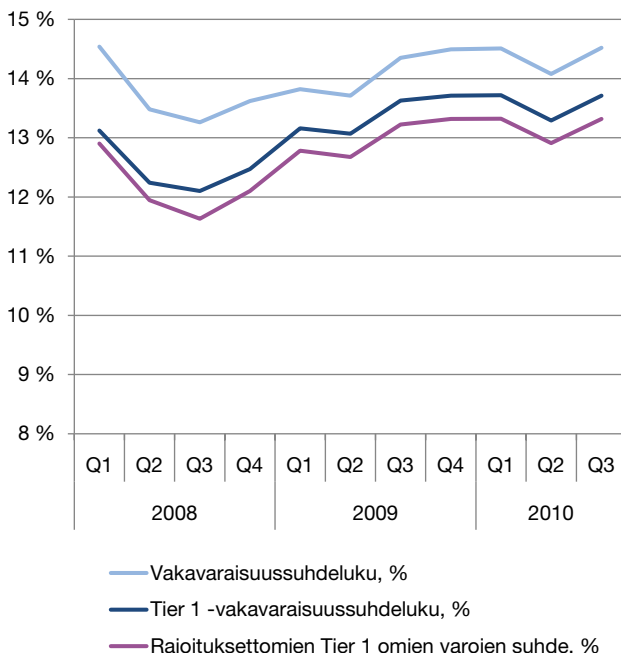
Pankkisektorin vakavaraisuussuhdeluku² oli syyskuun lopussa 14,5 %, missä on 0,4 % -yksikön nousu kesäkuun lopulta. Parannus on tullut sekä omien varojen lievästä kasvusta että omien varojen vaatimuksen lievästä laskusta. Myös ensisijaisilla omilla varoilla laskettu vakavaraisuussuhdeluku parani vastaavasti kesäkuun lopulta ollen 13,7 %. Kaikkein korkealaatuisimpien ns. rajoituksettomien Tier 1 omien varojen (Common Equity Tier 1, CET 1) suhde oli 13,3 %. Tässä luvussa ovat mukana vain varsinaiset oman pääoman erät ei pääomalainoja. Pankkien vakavaraisuuden laatu on siten erittäin korkea.

Pankkisektorin pysyminen voitollisena on kasvattanut edelleen ensisijaisia omia varoja. Luottotappiokirjauksia on ollut parin viime vuoden aikana aikaisempaa enemmän, mutta

viimeisellä neljänneksellä luottotappiot eivät enää olleet kasvussa ja realisoituneiden luottoriskien kattamiseen ei ole tarvinnut käyttää aikaisempina vuosina kertyneitä omia varoja. Pankkisektorin omat varat ja hyvä vakavaraisuus ovat muodostuneet omistajien vuosien kuluessa tekemistä pääomapanostuksista sekä kertyneistä voittovaroista, joita ei ole jaettu omistajille. Korkean vakavaraisuustason säilyminen jatkossakin edellyttää pankeilta kannattavaa liiketoimintaa. Hyvän vakavaraisuuden säilyttämiseen kannustaa myös pyrkimys hyviin luottoluokituksiin, jotka taas vaikuttavat rahoituskustannuksia alentavasti.

Pankkien omat varat ovat kasvaneet alkuvuoden aikana noin 400 milj. euroa, mistä kasvusta noin 200 milj. euroa kertyi kolmannella vuosineljänneksellä lähinnä kertyneiden voittovarojen ansiosta. Omien varojen vaade on alkuvuoden aikana ollut lievässä kasvussa taseiden kasvun myötä, vaikkakin omien varojen vaade laski lievästi kolmannella vuosineljänneksellä. Vaade oli kuitenkin syyskuun lopussa noin 200 milj. euroa viime vuoden lopun vaadetta suurempi. Alkuvuoden kasvu on tullut pääosin luottoriskin omien varojen vaateen kasvusta. Omien varojen pääomapuskuri nousi 9,6 mrd. euroon koko pankkisektorin osalta (vuoden 2009 lopussa 9,4 mrd. euroa). Pääomapuskurilla (tai omien varojen ylijäämällä) tarkoitetaan sitä kuinka paljon omia varoja on yli lakisääteisen vähimmäisvaatimuksen. Vähimmäisvaateen ylittävällä puskurilla katetaan mm. luottojen keskittymäriski, taseen korkoriski, liiketoimintariski, taloudellisen toimintaympäristön heikkenemisen vaikutukset mm. mahdollinen luottotappioiden kasvu.

Pankkisektorin vakavaraisuus

Lähde: Finanssivalvonta.

¹ Suomen pankkisektorin vakavaraisuuslukuihin on laskettu kaikki kotimaiset talletuspankit. Käytännössä Suomen aggregaattilukuja dominoi muutama pankkiryhmittymä. Nordea Pankki Suomen osuus pankkisektorin omista varoista ja omien varojen vaateesta on lähes 50 %. Kolmen suurimman toimijan osuus pankkisektorin omista varoista ja omien varojen vaateesta lähes 90 %.

² Vakavaraisuussuhdeluvulla kuvataan pankin omien varojen määrää suhteessa riskipainotettuihin saamiin.

Ensisijaisten omien varojen osuus säilynyt korkeana

Suomen pankkisektorin pääomarakenne on vahvasti painottunut ensisijaisiin omiin varoihin. Ensisijaiset omat varat olivat syyskuun lopussa 20,2 mrd. euroa ja muodostavatkin edelleen 94 % kaikista omista varoista. Pääomallainojen osuus ensisijaisista omista varoista on pysynyt alhaisena alle 3 %:ssa. Tier 1 -vakavaraisuussuhdeluvut ovat suomalaisilla pankeilla edelleen selvästi 4 %:n minimivaatimuksen yläpuolella.

Basel III -muutokset alentavat jatkossa Tier 1 -suhdelukuja

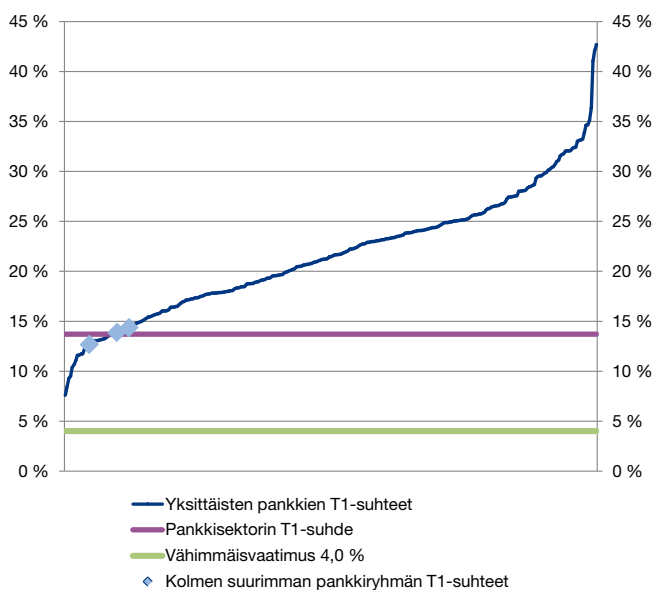
Basel III -sääntelyn voimaansaattamisella parannetaan omien varojen kykyä kattaa tappioita pankin ollessa edelleen toimintakykyinen (going concern). Tähän pyritään sekä kiristämällä omien varojen laadullisia että määrällisiä vaatimuksia. Ensisijaisten omien varojen määrää pienentää laadullisten kiristysten lisäksi vähennysten kohdistuminen nykyistä laajemmin ensisijaisiin omiin varoihin. Suurimmat muutosvaikutukset Suomen pankkisektorille tulisivat mm. vakuutusyhtiösijoitusten siirtymisestä vähennettäväksi

ensisijaisista omista varoista sekä osuuskuntamuotoisten pankkien lisäosuuspääoman kohtelusta. Sääntelyn lopullista sisältöä ei ole vielä lyöty lukkoon. EU:n komission direktiiviesitystä odotetaan keväällä 2011.

Laadullisten muutosten lisäksi ensisijaisten omien varojen vaatimuksia on tarkoitus kiristää siten, että nykyisen 4,0 % sijasta pankeilla pitäisi olla Tier 1 varoja 6 % ja tiukemmat kriteerit täyttäviä rajoituksettomia ensisijaisia omia varoja (Common Equity Tier 1, CET 1) 4,5 % vuonna 2015 siirtymäkauden jälkeen. Tämän lisäksi tulee käyttöön yleinen pääomapuskuri 2,5 % omille varoille vuoteen 2019 mennessä. Tämän rajan alapuolella pankki vielä täyttää vakavaraisuusvaateen, mutta osingonjakoa rajoitetaan pääomapuskurin kasvattamiseksi.

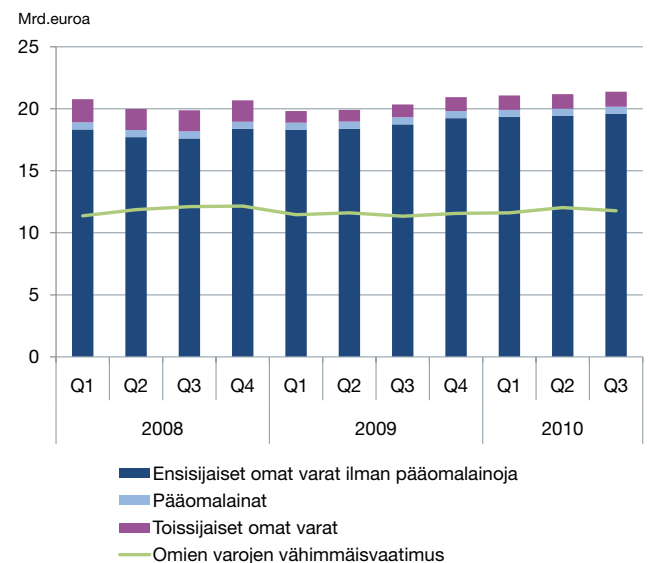
Vakavaraisuusuudistuksen vaikutuksia on arvioitu CEBSin toteuttamalla vaikuttavuusanalyysillä. CEBSin analyysitiimien arvioiden mukaan vaikutukset kohdistuisivat erityisesti ensisijaisten omien varojen määrää laskevasti. Suomen pankkisektorin CET 1- ja Tier 1 -suhdeluvut aggregaattitasolla laskisivat näiden laskelmien mukaan, mutta jäisivät kuitenkin oleellisesti minimirajojen yläpuolelle. Muutosten vaikutukset

Tier 1 -suhteiden jakauma 9/2010

Lähde: Finanssivalvonta.

Pankkisektorin ensisijaiset ja toissijaiset omat varat sekä omien varojen vähimmäisvaatimus

Lähde: Finanssivalvonta.

Pankki- ja vakuutussektorien vakavaraisuus 30.9.2010

30.11.2010

3 (10)

kokonaisvakavaraisuussuhdelukuun olisivat vähäisemmät. Nämä arviot perustuvat uusimpiin Baselin pankkivalvontakomitean määräyksiin ja korvaavat aiemmin kesällä tehdyt vaikutusarviot.

Luottoriskin omien varojen vaatimuksen muutokset vähäisiä

Luottoriskin omien varojen vaatimus syyskuun 2010 lopussa oli 10,5 mrd. euroa, mikä on noin 0,3 mrd. euroa suurempi kuin edellisvuoden vastaavana ajankohtana. Edellisestä neljänneksestä pääomavaatimus supistui noin 0,2 mrd. euroa.

Luottoriskin vaatiman vähimmäispääoman laskemisessa standardimenetelmää käyttävien pankkien osuus pääomavaateesta oli 7,0 mrd. euroa ja sisäisten luokitusten menetelmää käyttävien IRBA-pankkien osuus 3,5 mrd. euroa.

Luottoriskin omien varojen vaatimuksen osuus omien varojen kokonaisvaatimuksesta oli syyskuun lopussa 89,0 % (89,8 % 9/2009).

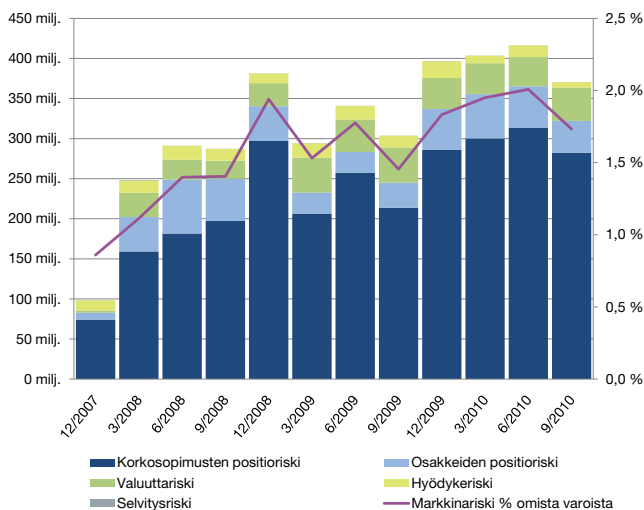
Markkinariskin omien varojen vaade loivassa laskussa

Kaupankäyntivaraston omien varojen vaatimukset ovat laskeneet lähes kaikilla pankeilla, mutta muutokset vaateissa ovat olleet edellisen vuosineljänneksen tavoin pieniä. Riskialueista pudotus on ollut suhteessa aikaisempaan vaateeseen suurin hyödykeriskissä, mutta vaatimukset ovat laskeneet valuuttaturssiriskiä lukuun ottamatta myös kaikilla muilla riskialueilla.

Markkinariskin osuus pankkisektorin kokonaisvaatimuksesta oli syyskuun lopussa 3,5 % ja yksittäisillä pankeilla osuus vaihteli yhden prosentin ja 20 prosentin välillä. Markkinariskin omien varojen vaatimus koostuu kaupankäyntivaraston positioriskin ja selvitysrisikin omien varojen vaatimuksesta sekä koko toiminnalle laskettavasta valuuttaturssiriskin-, kultariskin- ja hyödykeriskin omien varojen vaatimuksesta.

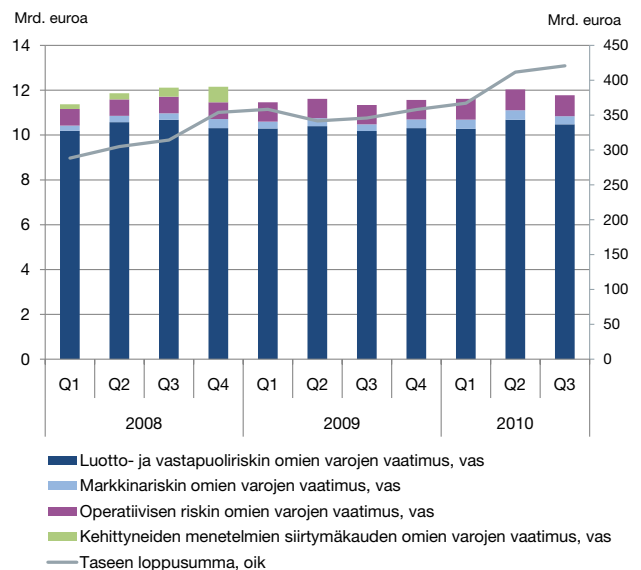
Pankkisektorin markkinariskin omien varojen vaatimuksesta suurimman osan, 75 %, muodostaa korkosopimusten positioriski, jonka jälkeen merkittävimpiä ovat valuuttaturssiriskin (11 %) ja osakkeiden positioriskin omien varojen vaatimukset (11 %). Hyödykeriskin ja selvitysrisikin yhteenlaskettu osuus markkinariskin vaateesta oli vain 6 %.

Markkinariskin omien varojen vaade

Lähde: Finanssivalvonta.

Pankkisektorin omien varojen vaateet sekä taseen loppusumma

Lähde: Finanssivalvonta.

Operatiivisen riskin vakavaraisuusvaatimus pysynyt vakaana

Vuoden 2009 tilinpäätöstietoihin perustuvien vakavaraisuusilmoitusten mukaan suurissa pankeissa operatiivisen riskin osuus koko vakavaraisuusvaatimuksesta vaihtelee noin 4 ja 10 prosentin välillä. Operatiivisen riskin vakavaraisuusvaatimus lasketaan kerran vuodessa tuloslaskelmasta saatavien tunnuslukujen perusteella. Kuluvan vuoden aikana operatiivisen riskin vaateen pysyessä ennallaan on sen suhteellinen osuus koko vakavaraisuusvaatimuksesta pienentynyt eräissä pankeissa noin yhden prosenttiyksikön verran.

Rahoitus- ja vakuutusryhmittymien vakavaraisuus säilynyt hyvänä

Rahoitus- ja vakuutusryhmittymien syyskuun lopun vakavaraisuussuhdeluku aggregaattitasolla on edelleen niin vuodenvaihteen kuin kesäkuun lopunkin tasolla 1,7:ssä (minimivaatimuksen ollessa 1,0).

Vakavaraisuussuhdeluku saadaan vertaamalla ryhmittymän omia varoja ryhmittymän riskeihin perustuvaan omien varojen vähimmäisvaatimukseen. Syyskuun lopun vakavaraisuussuhdeluku tarkoittaa, että ryhmittymillä on omia varoja 1,7-kertaisesti verrattuna laissa vaadittuun vähimmäismäärään. Ryhmittymien yhteenlasketusta omien varojen vähimmäisvaateesta noin 80 % tulee pankkitoiminnasta. Loppuosa vähimmäisvaateesta jakautuu henki- ja vahinkovakuutustoiminnan kesken.

Analyttikko Olli Mattinen

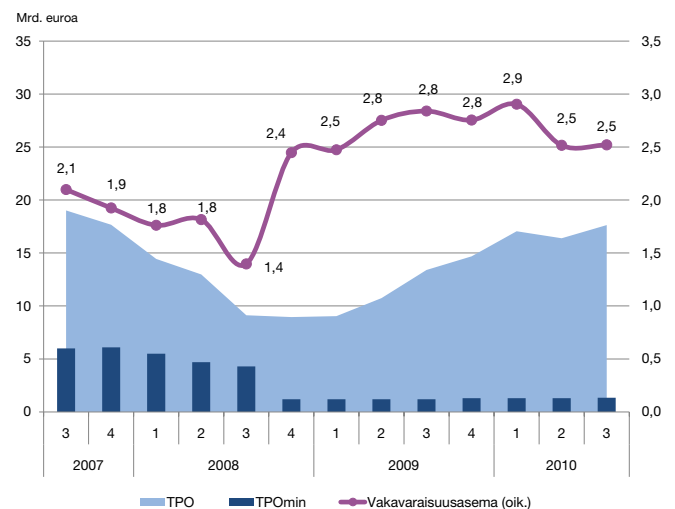
Vakuutussektorin vakavaraisuus vahvistui vuoden kolmannellla neljänneksellä

Vakuutussektorin toimintapääoma-asteet ja vakavaraisuusasteet kasvoivat hyvän sijoitustoiminnan tuloksen ansiosta. Työeläkevakuutusyhtiöiden vakavaraisuusasteet säilyivät entisellä tasolla. Tämä johtui siitä, että sijoitustoiminnan riskeihin perustuva vakavaraisuusvaatimus kasvoi samaa tahtia toimintapääoman kasvun kanssa.

Työeläkeyhtiöiden vakavaraisuusasteet hyvällä tasolla

Työeläkevakuutusyhtiöiden toimintapääomat vahvistuivat sekä euromääräisesti että suhteessa vastuuvelan määrään. Tämä johtuu ennen kaikkea sijoitustuottojen myönteisestä kehityksestä. Työeläkevakuutusyhtiöiden sijoitusten yhteismäärä kolmannen vuosineljänneksen lopussa oli 83 mrd. euroa. Kasvua viime vuoden loppuun verrattuna oli noin 6 mrd. euroa ja edellisen vuosineljänneksen loppuun verrattuna 3 mrd. euroa. Koko vastuuvelan yhteismäärä oli 72,9 mrd. euroa. Toimintapääomaa yhtiöillä oli yhteensä 17,6 mrd. euroa.

Työeläkeyhtiöiden vakavaraisuus

Lähde: Finanssivalvonta.

Vakavaraisuusasema kertoo toimintapääoman suhteen sijoitusten riskien perusteella laskettuun vakavaraisuusrajaan. Yhtiöiden keskimääräinen vakavaraisuusasema säilyi samana kuin edellisen vuosineljänneksen lopussa. Vakavaraisuusasemaa vahvisti se, että toimintapääoma kasvoi ja heikensi se, että vakavaraisuusraja nousi. Yhteisvaikutuksena vakavaraisuus säilyi vakaana kolmannella neljänneksellä. Vakavaraisuusrajan kasvu johtui pääsääntöisesti markkinamuutoksista eikä niinkään aktiivisista sijoitusallokaatioiden muutoksista. Alin vakavaraisuusasema oli 2,3 ja ylin 4,7. Keskimäärin vakavaraisuusasema oli 2,5. Jos vakavaraisuusasema on alle yhden, yhtiön toimintaa joudutaan rajoittamaan. Mikäli määräaikaislain¹ vaikutusta toimintapääomaan ei oteta huomioon, on yhtiöiden vakavaraisuusasema yhteensä 2,0 eli siltikin hyvällä tasolla.

Toinen työeläkevakuutusyhtiöiden riskiottokykyä kuvaava mittari on vakavaraisuusaste eli toimintapääoman määrä suhteessa vastuuvelan määrään. Vakavaraisuusaste kasvoi hieman edellisestä vuosineljänneksestä ja oli keskimäärin 26,7 %. Alin vakavaraisuusaste oli 20,4 % ja ylin 44,2 %. Vakavaraisuuslaskennassa käytettävän vastuuvelan määrä kasvoi n. 2,5 %.

Hyvä kolmannen vuosineljänneksen sijoitustoiminnan tuotto kasvatti toimintapääomia

Toimintapääomaa yhtiöillä oli yhteensä 17,6 mrd. euroa. Tämä määrä sisältää ns. määräaikaislain (853/2008) mukaisesti rinnastusta tasausvastuusta 2,7 mrd. euroa. Toimintapääoman määrä ylittää vähimmäismäärän yli kymmenkertaisesti. Tämänhetkinen määräaikaislain mukaisesti laskettu toimintapääoman vähimmäismäärä on 3,5 mrd. euroa pienempi kuin normaalilainsäädännön mukaisesti laskettu määrä. Määräaikaislailla on siten kasvatettu työeläkevakuutusyhtiöiden riskipuskuria n. 6,2 mrd. euroa

Lähes koko toimintapääoman kasvu oli sijoitustoiminnan ansiota. Käyvin arvoin lasketusta sijoitustoiminnan tuotosta noin 1,2 mrd. euroa kasvatti toimintapääomien määrää. Toimintapääomasta yli puolet muodostuu arvostuseroista eli sijoitusten käyvän arvon ja kirjanpitoarvon erosta. Oman pääoman erillä on toimintapääomassa vain vähäinen merkitys, niiden määrä on noin 2 % toimintapääoman kokonaismäärästä.

Sijoitusmarkkinoiden kehitys oli kaikissa omaisuusluokissa hyvä kolmannella vuosineljänneksellä. Tämä näkyi myös yhtiöiden sijoitustoiminnan tuotoissa, jotka olivat kautta linjan positiivisia. Kumulatiiviset tuotot vuoden alusta vaihtelivat välillä 5,8–8,8 %, ja parannusta edellisen kvartaalin loppuun oli pienimmilläänkin 3,2 % -yksikköä.

Yhtiöt pitivät sijoitusallokaationsa pääosin samana kuin edellisellä vuosineljänneksellä muutosten johtuessa lähinnä markkinakehityksestä: osakkeiden suhteellinen paino kasvoi ja korkosijoitusten laski. Keskimäärin eläkeyhtiöiden sijoituksista oli 43 % korkosijoituksissa, 36 % osakesijoituksissa, 12 % kiinteistösijoituksissa ja 9 % muissa sijoituksissa. Muut sijoitukset muodostuvat hedge-rahastoista, hyödykesijoituksista sekä musta sellaisista sijoituksista, jotka eivät riskiprofiilinsa perusteella sovi muuhun omaisuusluokkaan. Yhtiöiden sijoitusjakaumat poikkeavat toisistaan merkittävästi ja kokonaisuutena tarkasteltuna järjestelmän hajautusta voidaan pitää hyvänä. Eroavaisuudet näkyvät myös vuosineljänneksen tuottojen vaihtelussa.

Eläkesäätiöiden ja – kassojen toimintapääomat kasvoivat

Eläkesäätiöiden ja – kassojen toimintapääomat kasvoivat

Lakisääteistä eläkevakuutusta harjoittavien eläkesäätiöiden ja -kassojen yhteenlaskettu toimintapääoman määrä oli 1,6 mrd. euroa. Yhteismäärä laski edellisen kauden lopusta jonkin verran. Tämä lasku johtui kuitenkin toimintaansa lopettavista ja vastuidensa siirtämiseen työeläkevakuutusyhtiöille valmistautuvista toimijoista. Jos näiden toimijoiden vaikutus poistetaan tarkastelusta, kasvoi toimintapääoman kokonaismäärä. Toimintapääoman määrä oli eläkesäätiöillä keskimäärin 4,3 kertaa vakavaraisuusraja ja eläkekassoilla 3,3 kertaa vakavaraisuusraja eli vahvalla tasolla. Yksittäisten toimijoiden välillä on kuitenkin eroja; eläkesäätiöillä vakavaraisuusasema vaihteli välillä 2,1–6,3 ja eläkekassoilla välillä 1,8–4,5.

Toimintapääoman määrä suhteessa vastuuvelkaan eli vakavaraisuusaste on ollut sekä eläkesäätiöillä että eläkekassoilla keskimäärin korkeammalla tasolla kuin yhtiöillä. Kolmannen vuosineljänneksen lopussa vakavaraisuusaste oli eläkesää-

¹ *Lakisääteistä eläkevakuutustoimintaa harjoittavien eläkelaitosten vanhuuseläkkeiden rahastointia ja toimintapääomaa koskevien säännösten väliaikaisesta muuttamisesta annetun lain (853/2008), eli ns. määräaikaislain, mukaan mm. osa tasausvastuusta voidaan rinnastaa toimintapääomaan ja toimintapääoman vähimmäismäärä on työeläkevakuutusyhtiöillä 2 % vakavaraisuusrajan laskennassa käytettävästä vastuuvelan määrästä ja eläkesäätiöillä ja -kassoilla 1 % vastaavasta vastuuvelan määrästä. Määräaikaislaki on voimassa 2012 loppuun.*

Pankki- ja vakuutussektorien vakavaraisuus 30.9.2010

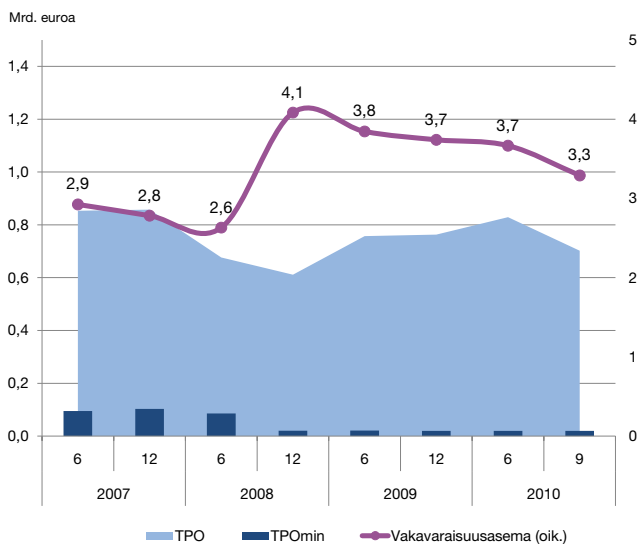
30.11.2010

6 (10)

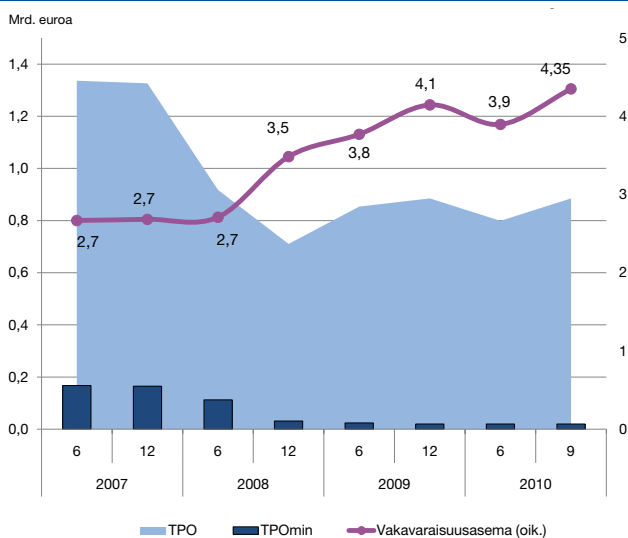
tiöillä 41,0 % ja eläkekassoilla 36,5 %. Myös vakavaraisuusasteen vaihtelut toimijoiden välillä ovat suuria. Eläkesäätiöillä vakavaraisuusasema vaihteli välillä 20,3–163,0 % ja eläkekassoilla välillä 14,0–58,0 %.

Johtava riskiasiantuntija Teija Korpiaho

Eläkekassojen vakavaraisuus

Eläkesäätiöiden vakavaraisuus

Henkivakuutusyhtiöiden vakavaraisuus vahvistui edelleen

Vuoden 2010 kolmannen neljänneksen lopussa kotimaisen henkivakuutussektorin vakavaraisuus oli vahva. Sektorin toimintapääoma-aste oli 4,9, kun se edellisen neljänneksen lopussa oli 4,3 ja vuoden 2009 päätteeksi 3,8. Toimintapääoma-aste kuvaa sitä, kuinka paljon toimintapääomaa on laissa säädettyyn vähimmäismäärään nähden. Alin toimintapääoma-aste oli 2,5 ja ylin 7,6. Syyskuun lopussa toimintapääomaa oli puskurina yhteensä 4,2 mrd. euroa yli laissa säädetyn vähimmäismäärän.

Vakavaraisuutta mitataan myös vakavaraisuusasteella, joka saadaan suhteuttamalla vakavaraisuuspääoma korjattuun vastuovelkaan. Sektorin yhteenlaskettu vakavaraisuusaste oli kolmannen neljänneksen lopussa vahva 22 %. Edellisen neljänneksen päätteeksi vakavaraisuusaste oli 20 % ja vuoden 2009 lopussa 18 %. Vakavaraisuusasteiden vaihteluväli oli syyskuun lopussa 11–68 %.

Henkivakuutusyhtiöiden nettovarallisuus eli toimintapääoman määrä kasvoi kesäkuun lopusta 13 % noin 5,3 mrd. euroon. Vuoden 2010 aikana toimintapääoma on lisääntynyt 1,1 mrd. eurolla. Merkittävin toimintapääoman muutokseen vaikuttava erä on omaisuuden käypien arvojen ja kirjanpitoarvojen positiivinen erotus, jonka osuus yhtiöiden toimintapääomasta oli syyskuun lopussa 47 %. Maaliskuussa 2009 nähtiin pääomamarkkinoiden pohjakoetus, mikä heikensi merkittävästi yhtiöiden vakavaraisuutta. Vuoden 2009 ensimmäiseen neljännekseen verrattuna henkivakuutussektorin toimintapääoma on yli kaksinkertaistunut.

Vakuutusyhtiön todellista riskinkantokykyä kuvaava vakavaraisuuspääoma huomioi toimintapääoman lisäksi vastuovelkaan sisältyvän tasoitusmäärän. Vakavaraisuuspääoma kasvoi vuoden edellisen neljänneksen lopusta 13 % noin 5,5 mrd. euroon. Henkivakuutuksessa tasoitusmäärän vaikutus vakavaraisuuteen on suhteellisen pieni, alle 200 milj. euroa. Vakavaraisuuspääoman kasvu paransi vakavaraisuusastetta, sillä korjattu vastuovelka kasvoi alle prosentin noin 25,2 mrd. euroon. Maltillinen kasvu johtui siitä, että vakuutusyhtiöiden liiketoiminta painottui sijoitussidonnaisten henkivakuutusten myyntiin, jolloin vakuutusmaksuvastuun vaikutus korjattuun vastuovelkaan on huomattavasti pienempi.

Pankki- ja vakuutussektorien vakavaraisuus 30.9.2010

30.11.2010

7 (10)

Henkivakuutusyhtiöiden sijoitusten tuotot kasvoivat

Henkivakuutusyhtiöiden sijoitustoiminta onnistui kolmannella neljänneksellä yleisesti ottaen hyvin, mikä näkyi vakavaraisuuden vahvistumisena. Kumulatiivisten sijoitustuottojen vaihteluväli oli syyskuun lopussa 1,9-10,1 %.¹ Tuottoeroja selittivät yhtiöiden väliset erot sijoitusjakaumassa. Koko sektorin riskikorjattu sijoitusomaisuuden arvo oli syyskuun lopussa 24,4 mrd. euroa. Sijoitusomaisuuden jakaumassa ei tapahtunut merkittäviä muutoksia kolmannella neljänneksellä. Sijoituksista 62 % oli korkosijoituksia, joista suurin osa painottui hyvälaatuisiin yritysriskillisiin korkopapereihin. 22 % sijoituksista oli noteeratuissa osakkeissa, jotka olivat maantieteellisesti hajautettuja. Sijoituksista 10 % oli kiinteistösijoituksia ja 5 % muita sijoituksia. Muihin sijoituksiin sisältyvien hedge- ja pääomarahastosijoitusten osuus kasvoi lievästi.

Vahinkovakuutusyhtiöiden vakavaraisuus vahvistui

Syyskuun 2010 lopussa kotimaisten vahinkovakuutusyhtiöiden vakavaraisuus oli vahva. Sektorin toimintapääoma-aste eli vakuutusyhtiöiden toimintapääoman suhde sen vähimmäismäärään oli 4,3. Edellisen neljänneksen päätteeksi suh-

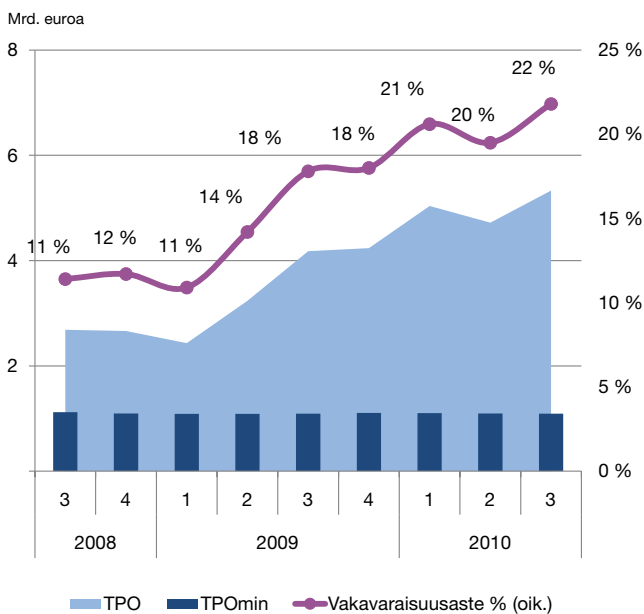
deluku oli 4 ja vuoden 2009 lopussa 3,6. Syyskuun 2010 lopussa toimintapääoma-asteiden vaihteluväli oli 1,1–25,8. Toimintapääomaa oli yli sen lakisääteisen vähimmäismäärän yhteensä noin 2 mrd. euroa.

Vakuutusyhtiöiden vakavaraisuutta kuvataan myös vakavaraisuusasteella. Vahinkovakuutussektorin vakavaraisuusaste oli kolmannen neljänneksen päätteeksi vahva 61 %. Kesäkuun lopussa vakavaraisuusaste oli 56 % ja vuoden 2009 päätteeksi 58 %. Alin vakavaraisuusaste oli syyskuun 2010 lopussa 37 % ja ylin 2446 %. Vahinkovakuutuksen ja henkivakuutuksen vakavaraisuusasteet eivät ole vertailukelpoisia, koska tasoitusmäärän osuus vakavaraisuuspääomasta on vahinkovakuutuksessa huomattavasti suurempi.

Vahinkovakuutussektorin vakavaraisuusastetta vahvisti kolmannella neljänneksellä osaltaan vastuuvelan pieneneminen. Yhtiöiden omalla vastuulla oleva vastuuvetä ilman tasoitusmäärää laski 3 % noin 8 mrd. euroon. Lasku johtui pääosin hankalan talvikauden aiheuttaman korvausvastuun purkautumisesta. Alkuvuonna 2010 korvausvastuun kasvu

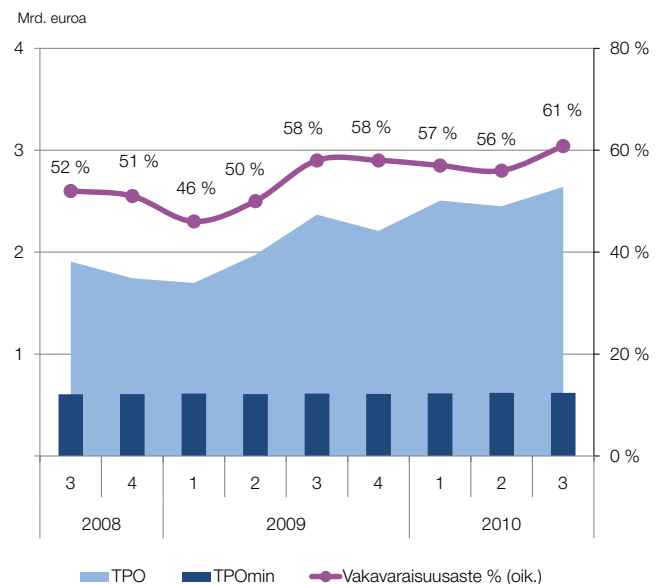
¹ Tuotolla tarkoitetaan sijoitusten kumulatiivista aika- ja rahapainotettua tuottoa vuoden alusta syyskuun loppuun ilman annualisointia.

Henkivakuutussektorin vakavaraisuus

Lähde: Finanssivalvonta.

Vahinkovakuutussektorin vakavaraisuus

Lähde: Finanssivalvonta.

johti siihen, että vakavaraisuusaste heikkeni samaan aikaan kun vakavaraisuuspääoma kasvoi. Kolmannella neljänneksellä vaikutus oli päinvastainen.

Vahinkovakuutusyhtiöiden yhteenlaskettu toimintapääoma kasvoi edellisen neljänneksen lopusta 8 % noin 2,6 mrd. euroon. Vuoden 2009 loppuun verrattuna toimintapääoma on kasvanut noin 400 milj. eurolla. Vuodenvaihteen lukua pienentää 240 milj. euron voitonjako. Toimintapääoman kasvu perustui pääosin sijoitusmarkkinoiden positiiviseen kehitykseen.

Vakuutusyhtiöiden todellista riskinkantokykyä kuvaava vakavaraisuuspääoma kasvoi kolmannella neljänneksellä 5 % noin 4,9 mrd. euroon. Tasoitusmäärän osuus vakavaraisuuspääomasta oli 47 %. Vuoden 2009 loppuun nähden vakavaraisuuspääoma kasvoi noin 500 milj. eurolla. Vastavassa ajassa sektorin tasoitusmäärä kasvoi 2 % noin 2,2 mrd. euroon.

Vahinkovakuutusyhtiön kykyä vastata velvoitteistaan tulevaisuudessa kuvataan myös nk. vastuunkantokyvyllä, jota mitataan vakavaraisuuspääoman suhteella 12 kuukauden vakuutusmaksutuottoihin (netto). Syyskuun lopussa vahinkovakuutusyhtiöiden yhteenlaskettu vastuunkantokyky oli 155 %. Kesäkuun lopussa vastaava suhde oli 151 % ja vuoden 2009 lopussa 144 %. Vastuunkantokyvyn paraneminen johtui vakavaraisuuspääoman kasvusta, sillä vakuutusmaksutuottojen määrä säilyi ennallaan noin 3,1 mrd. eurossa. Heikoin vastuunkantokyky oli syyskuun lopussa 41 %. Vahvistunut vastuunkantokyky tarkoittaa käytännössä sitä, että sektorin vakavaraisuus kestää aikaisempaa paremmin myynnin kasvattamisen.

Myös vahinkovakuutusyhtiöiden sijoitustuotot kasvoivat

Vahinkovakuutusyhtiöiden sijoitustoiminta onnistui kolmannella neljänneksellä yleisesti ottaen hyvin, mikä näkyi vakavaraisuuden vahvistumisena. Kumulatiivisten sijoitustuottojen vaihteluväli oli syyskuun lopussa 2,0-7,3 %.² Tuottoeroja selittivät yhtiöiden väliset erot sijoitusjakaumassa. Koko sektorin riskikorjattu sijoitusomaisuuden arvo oli syyskuun lopussa 12,3 mrd. euroa. Sijoitusomaisuuden jakaumassa

ei tapahtunut merkittäviä muutoksia kolmannella neljänneksellä. Korkosijoitusten osuus kasvoi aavistuksen ollen 73 %. Näistä suurin osa painottui hyvälaatuisiin yritysriskeihin korkopapereihin. 14 % sijoituksista oli noteeratuissa osakkeissa, joiden osuus hieman laski edellisestä neljänneksestä. Sijoituksista 11 % oli kiinteistösijoituksia ja 2 % muita sijoituksia. Korkosijoitusten suuren osuuden takia korko- ja luottoriski olivat koko sijoitussalkun osalta keskeisessä asemassa.

Analyytikko Sami Tiainen

² Tuotolla tarkoitetaan sijoitusten kumulatiivista aika- ja rahapainotettua tuottoa vuoden alusta syyskuun loppuun ilman annualisointia.

Pankki- ja vakuutussektorien vakavaraisuus 30.9.2010

30.11.2010

9 (10)

Vakavaraisuustilastot

Vahinkovakuutusyhtiöt (1.000 euro)	31.12.2007	31.12.2008	31.12.2009	30.6.2010	30.9.2010
Oma pääoma	1 686 290	1 387 340	1 736 657	1 655 360	1 776 438
Pääomalainat	65 000	115 000	115 700	115 700	115 700
Toimintapääoma	2 243 687	1 759 695	2 207 651	2 443 105	2 646 345
Vakavaraisuuspääoma	4 184 187	3 783 721	4 381 158	4 623 845	4 864 074
Vastuuelva ilman tasoitusmäärää	7 047 738	7 317 213	7 539 129	8 238 422	8 006 386
Toimintapääoma vähimmäismäärästä	374,8 %	288,5 %	360,6 %	396,6 %	427,4 %
Alin	111,1 %	122,1 %	105,1 %	112,7 %	112,1 %
Vakavaraisuuspääoma vastuuelasta (vakavaraisuusaste)	59,4 %	51,8 %	58,1 %	56,1 %	60,8 %
Alin	28,3 %	21,9 %	33,4 %	32,7 %	37,1 %
Vakavaraisuuspääoma 12 kk. vakuutusmaksutuotoista (vastuunkantokyky)	145,7 %	126,9 %	143,9 %	151,0 %	157,3 %
Alin*	37,0 %	36,8 %	32,4 %	39,0 %	41,0 %

*poislukien run-off, jälleenvakuutusyhtiöt

Henkivakuutusyhtiöt (1.000 euro)	31.12.2007	31.12.2008	31.12.2009	30.6.2010	30.9.2010
Oma pääoma	2 126 875	1 475 337	2 252 170	2 299 483	2 598 459
Pääomalainat	302 787	357 865	357 930	357 930	357 930
Toimintapääoma	4 095 536	2 665 383	4 236 731	4 720 579	5 331 156
Vakavaraisuuspääoma	4 274 157	2 864 809	4 406 534	4 891 201	5 502 895
Vastuuelva*	25 932 408	24 466 005	24 461 516	25 023 490	25 187 115
Toimintapääoma vähimmäismäärästä	358,8 %	242,9 %	382,4 %	431,1 %	488,4 %
Alin	226,9 %	124,6 %	237,9 %	238,9 %	249,9 %
Vakavaraisuuspääoma vastuuelasta (vakavaraisuusaste)	16,5 %	11,7 %	18,0 %	19,5 %	21,8 %
Alin	10,5 %	6,2 %	10,5 %	9,7 %	11,1 %

*Vastuuelva vähennettynä tasoitusmäärällä ja 75 % sijoitussidonnaisesta vastuuelasta

Työeläkevakuutusyhtiöt (1.000 euro)	31.12.2007	31.12.2008	31.12.2009	30.6.2010	30.9.2010
Oma pääoma	310 647	325 027	333 671	337 039	338 035
Toimintapääoma	17 662 713	8 951 904	14 681 456	16 390 040	17 633 543
Vastuuelva	59 007 480	58 357 485	63 039 052	64 296 433	65 975 618
Toimintapääoma vähimmäismäärästä **	289,7 %	767,0 %	1164,5 %	1274,6 %	1336,4 %
Alin	249,6 %	644,1 %	841,7 %	941,6 %	1019,4 %
Toimintapääoma vastuuelasta (vakavaraisuusaste)	29,9 %	15,3 %	23,3 %	25,5 %	26,7 %
Alin	21,3 %	12,9 %	16,8 %	18,8 %	20,4 %
Toimintapääoma vakavaraisuusraja	193,1 %	244,5 %	275,4 %	251,7 %	252,1 %
Alin	166,4 %	199,4 %	233,5 %	223,3 %	225,4 %

** Ajalta ennen 22.12.2008 työeläkevakuutusyhtiöiden toimintapääoman vähimmäismäärävaatimus on 2/3 vakavaraisuusraja ja TyEL-säätiöillä ja -kassoilla 1/3 vakavaraisuusraja.

Aikana 22.12.2008 - 31.12.2012 vähimmäismäärävaatimus on poikkeuksellisesti työeläkevakuutusyhtiöillä 2 % ja TyEL-eläkesäätiöillä ja -kassoilla 1 % vakavaraisuusrajan perusteena olevasta vastuuelasta.

Pankki- ja vakuutussektorien vakavaraisuus 30.9.2010

30.11.2010

10 (10)

Vakavaraisuustilastot

Eläkekassat (1.000 euro)	31.12.2007	31.12.2008	31.12.2009	30.6.2010	30.9.2010
Toimintapääoma	851 521	605 347	763 117	829 710	702 901
Toimintapääoma vähimmäismäärästä**	828,0 %	2985,1 %	3606,3 %	3838,2 %	3645,4 %
Alin	300,0 %	839,0 %	1380,8 %	1339,6 %	1402,6 %
Toimintapääoma vastuuelasta (vakavaraisuusaste)	40,5 %	29,9 %	36,1 %	38,4 %	36,5 %
Alin	8,6 %	8,4 %	13,8 %	13,4 %	14,0 %
Toimintapääoma vakavaraisuusraja	276,0 %	397,2 %	374,0 %	366,6 %	329,3 %
Alin	100,0 %	141,1 %	217,2 %	170,7 %	181,6 %

Eläkesäätiöt (1.000 euro)	31.12.2007	31.12.2008	31.12.2009	30.6.2010	30.9.2010
Toimintapääoma	1 286 570	715 967	853 668	799 694	885 275
Toimintapääoma vähimmäismäärästä**	816,3 %	2255,2 %	3526,4 %	3767,4 %	4100,9 %
Alin	362,7 %	950,9 %	1677,1 %	2202,5 %	2025,5 %
Toimintapääoma eläkevastuusta (vakavaraisuusaste)	31,4 %	22,5 %	35,3 %	37,7 %	41,0 %
Alin	7,3 %	9,5 %	16,8 %	22,0 %	20,3 %
Toimintapääoma vakavaraisuusraja	272,1 %	351,7 %	414,5 %	389,6 %	434,6 %
Alin	120,9 %	101,6 %	309,3 %	242,0 %	209,7 %

** Ajalta ennen 22.12.2008 työeläkevakuutusyhtiöiden toimintapääoman vähimmäismäärävaatimus on 2/3 vakavaraisuusraja ja TyEL-säätiöillä ja -kassoilla 1/3 vakavaraisuusraja.
Aikana 22.12.2008 - 31.12.2012 vähimmäismäärävaatimus on poikkeuksellisesti työeläkevakuutusyhtiöillä 2 % ja TyEL-eläkesäätiöillä ja -kassoilla 1 % vakavaraisuusrajan perusteena olevasta vastuuelasta.

